

Д-р Василка Александрова Сапунджиева (1930–2017)

Василка Сапунджиева е родена в Кюстендил на 24.08.1930 г. в семейството на Вера и Александър Сапунджиеви – книгоиздатели и книжари в Кюстендил. Средното си образование е завършила в Кюстендил през 1948 г., но цели 4 години не са ѝ разрешавали да кандидатства в университета, понеже нейните родители са били издатели и книжари.

В университета постъпва през 1952 г. и го завършва през 1957 г. като геолог-палеонтолог заедно с колегите си Кирил Будуров, Кера (Кети) Калчева, Никола Йолкичев, Росица Кълвачева и др. В геоложките среди Василка Сапунджиева бе известна като Вася и едва ли много знаеха, че тя се казва Василка! Геоложката си кариера тя започва веднага след дипломирането си през юни 1957 г. като геолог-картировач в картировъчна бригада с началник Стефан Бояджиев. Бригата работи в Самоковско и първата ѝ научна статия е от картировката на отряда – върху особеностите на плиоценските седименти в Палакарията, Самоковско (Бояджиев, Сапунджиева, 1960).

През следващата 1959 г. ръководството прехвърля Вася в картировъчна бригада № 1 (с началник Боян Връблянски и научен ръководител чл.-кор. проф. д-р Васил Цанков). Бригата работеше в Северозападна България, около гр. Кула и на юг до Белоградчишко. В тази „елитна“ за времето бригада беше и синът на проф. Цанков – Цанко Цанков, както и Димитър Чунев, Стоил Тонев и други, но имаше и един много добър техник-геоложки състав: Райна Цонева, Александър Младенов, Стоян Ценков (Мустака). На терена Вася работеше предимно с Мустака. Разбира се Вася Сапунджиева картираше главно райони с т.нар. Синайска „Креда“, която преминаваше и в Палеогена, по който тя беше специалист, но картираше и други райони, които ѝ се падаха чрез жребий. Спомням си с голяма благодарност как Вася през лятото на 1959 г. ми помагаше да разреша геоложките проблеми, които възникваха пред мен като начинаещ геолог по време на полевата дейност и по време на написване на главата от доклада, която ми бе поверена. През 1960 г. Вася премина на работа в Палеонтоложката лаборатория към Главно управление геоложки проучвания (по-късно Комитет по геология). По това време чиновниците и тези сътрудници, които работеха в лабораториите, бяха изпращани „на бригада“ в помощ на строителството, но от Комитета по геология бяха издействали лабораторните геолози да отидат за няколко месеца в картировъчните бригади или в проучвателните обекти. Така Вася, заедно с колежката си от Палеонтоложката лаборатория Мария Георгиева бе на „бригада“ – изпратена да помогне на „нейния“ отряд (вече старите бригади бяха преименувани в отряди) с началник Б. Връблянски, от който отряд тя беше преместена в края на предишния полев сезон в Палеонтоложката лаборатория. Вася Сапунджиева бе радостно приета от колегите от отряда. Помня, че на Вася се бе паднал районът на вр. Калето южно от с. Г. Дамяново, където тя установи за първи път наличието на една тектонска клипа.

Д-р Василка Сапунджиева

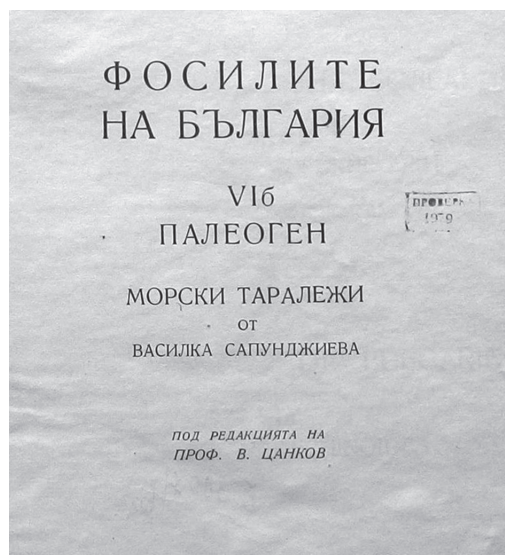
На неделна екскурзия през 1959 г. до гр. Лом с бригада № 1 (фото чл.-кор. проф. В. Цанков)

В. Сапунджиева започна своята изследователска работа с изучаване на палеогенската ехинидна фауна, а по-късно изследва и молусковата палеогенска фауна в рамките на Палеонтоложката лаборатория на Комитета по геология. През първите години на нейната работа в състава на Палеонтоложките лаборатории на нея бе поверено написването и публикуването в серията „Фосилите на България“ на един том, съдържащ информация върху палеогенските морски таралежи (Сапунджиева, 1964). Това се явява продължение на работата ѝ върху тази организмова група, започната от нея по време на дипломния ѝ стаж под ръковод-

ството на д-р Емил Белмустаков. Вася Сапунджиева работи при невероятно трудни и нехигиенични условия – свита в библиотеката на специалност Геология на Софийския университет, като върху работната маса от образци и литература почти нямаше място за нея, замествайки често и самата библиотекарка г-жа Андрова, но посрещайки винаги с доброжелателна усмивка колегите или студентите, които имаха нужда от нейните съвети или напътствия. През 1964 г. публикува своето капитално проучване върху палеогенската ехинидна фауна (морските таралежи), излязло от печат като том VIв на серията „Фосилите на България“ – една много високо оценявана научна публикация (Сапунджиева, 1964). В рамките на Палеонтологичката лаборатория Вася Сапунджиева определяше цялата терциерна фауна, която ѝ се изпращаше от поделенията на Комитета по геология, както и от други геоложки организации, като Редки метали и др.

През 1967 г. Василка Сапунджиева защити успешно своята кандидатска (днес докторска) дисертация върху палеогенските ехиниди и получи от ВАК диплома № 1409/24.01.1968 за кандидат на геолого-минералогическите науки.

През 1973 г. тя, съвместно с Е. Коюмджиева, публикува кратка, но много важна статия за наличието на късно-олигоценска фауна в Южна България от палеонтологички образци, събрани от проучванията на ДСО „Редки метали“ (Сапунджиева, Коюмджиева, 1973). Дълго време д-р В. Сапунджиева обработва вече публикуваната през 1964 г. ехинидна фауна от гледна точка на изясняване на техните палеоекологички особености (Сапунджиева, 1978). Това съвпадна и с участието ѝ като слушателка на един курс по палеоекология, организиран от катедрата по Геология и Палеонтология на Софийския университет за специалистите от Палеонтологичката лаборатория на Комитета по геология. Последните известни статии с участието на В. Сапунджиева са краткото обобщение на данните за наличието на приабонски седименти в Пловдивско въз основа

Фосилите на България – основното ѝ геоложко произведение

на геоложките проучвания, провеждани от ДСО „Редки метали“ (Драгоманов и др., 1980) и морската фауна в т.нар. Джебелски пясъчници в Източните Родопи, с която се оборва широко разпространеното мнение за техния сладководен произход.

Д-р Василка Александрова Сапунджиева е пенсионирана през 1996 г. и почина на 16.08.2017 г. в София.

Поклон пред светлата ѝ памет!

Платон Чумаченко

Библиография на д-р Василка Сапунджиева

Бояджиев, С., В. Сапунджиева. 1960. Плиоценът в Палакарията, Самоковско. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 21, 1, 86–92.

Сапунджиева, В. 1962. Върху присъствието на горен еоцен в Централна Северна България. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 23, 2, 209–212.

Сапунджиева, В. 1964. Палеоген. Морски таралежи. – В: *Фосилите на България*, т. VIв. София, Изд. БАН, 64 стр.

Сапунджиева, В., Е. Коюмджиева. 1973. Горноолигоценска

фауна от Южна България. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 34, 3, 335–336.

Сапунджиева, В. 1978. Палеоекологични изследвания на ехинидната фауна от олигоцен на Южна България. – *Год. ВМГИ*, 24, 2, 265–271.

Драгоманов, Л., В. Сапунджиева, П. Дикова, Х. Христов, К. Георгиев, К. Григоров. 1980. Приабонът в Пловдивско. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 41, 3, 280–287.

Сапунджиева, В., Й. Янев, 1984. Фауна от пясъчните край гр. Джебел, Източните Родопи. – *Сп. Бълг. геол. д-во*, 45, 3, 308–317.